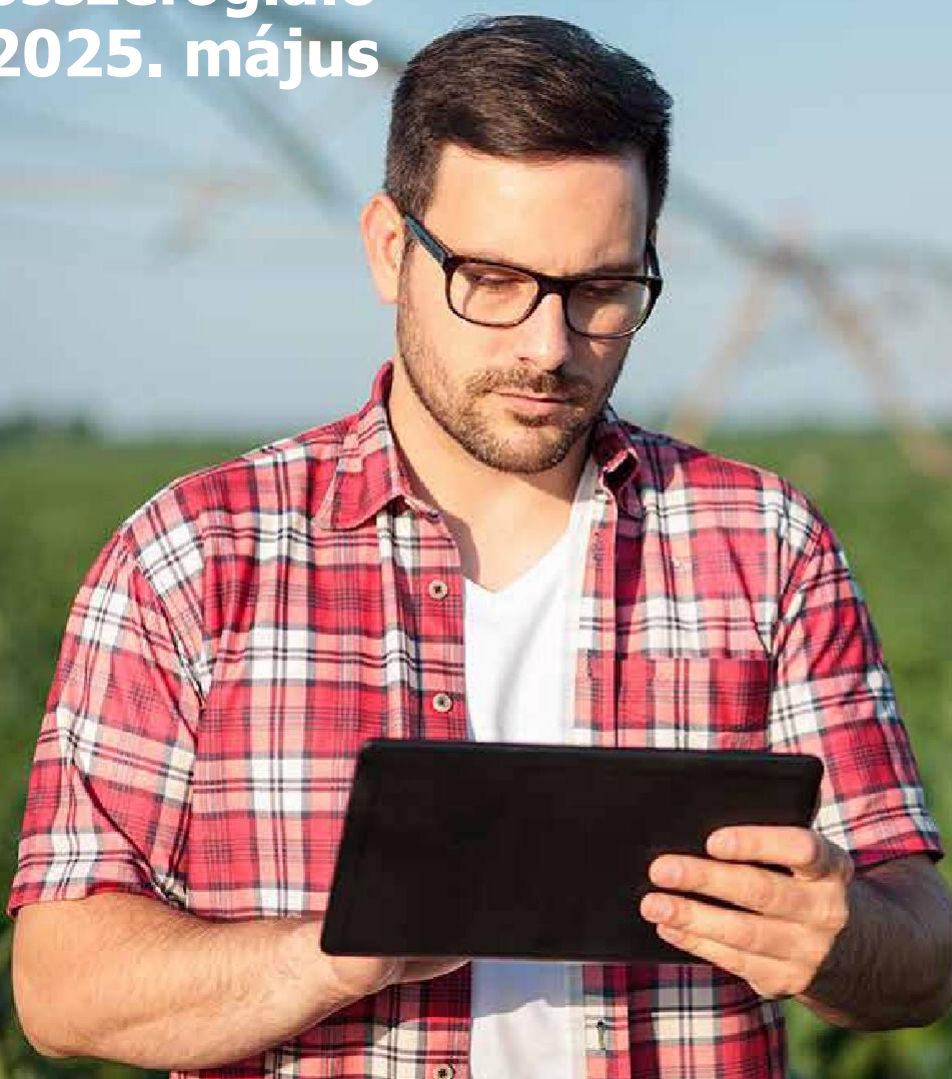

Tanulmány a gazdálkodókat és más kedvezményezetteket érintően a KAP egyszerűsítéséről és az adminisztratív terhekről

Vezetői
összefoglaló
2025. május

Funded by
the European Union

Szerzői jogi nyilatkozat

© Európai Unió, 2025

A forrás megjelölésével a másolás engedélyezett.

Ajánlott hivatkozás:

EURÓPAI BIZOTTSÁG – Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság – A.3-as egység (2025): Tanulmány a gazdálkodókat és más kedvezményezetteket érintően a KAP egyszerűsítéséről és az adminisztratív terhekről.

Felelősségi nyilatkozat:

A jelentésben szereplő információk és vélemények a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg a Bizottság hivatalos álláspontjával. A Bizottság nem garantálja a jelentésben szereplő adatok pontosságát. Sem a Bizottság, sem a nevében eljáró személyek nem vonhatók felelősségre a jelentésben foglalt információk felhasználásáért. A kiadvány fordítását az Agrárközgazdasági Intézet készítette. A fordítást sem az Európai Unió KAP Hálózatának támogató egységei, sem az Európai Bizottság nem ellenőrizték.

Az Európai KAP Értékelési Helpdesk felelős az uniós és tagállami szintű monitoring- és értékelési tevékenységek támogatásáért. A Helpdesk az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságának (DG AGRI) A.3-as egysége (Szakpolitikai Teljesítmény Osztály) irányítása alatt működik.

Az Európai KAP Értékelési Helpdesk támogatja az összes értékelési szereplőt – különösen a DG AGRI-t, a nemzeti hatóságokat, az Irányító Hatóságokat és az értékelőket – megfelelő módszertanok és eszközök kidolgozásával és terjesztésével; jó gyakorlatok gyűjtésével és megosztásával; kapacitásépítéssel, valamint a hálózat tagjaival való kommunikációval az értékeléssel kapcsolatos témákban.

További információk az Európai KAP Értékelési Helpdesk tevékenységeiről az interneten érhetők el a következő címen: <https://eu-cap-network.ec.europa.eu/support/evaluation>.

Tartalomjegyzék

Ábrák jegyzéke	iii
Táblázatok jegyzéke	iii
1. Célkitűzések és hatókör	1
2. Szakpolitikai keretrendszer	1
3. Módszertani megközelítés	2
3.1. Kulcsfogalmak	2
3.2. Adatgyűjtési módszerek és eszközök	2
4. Főbb eredmények	3

Ábrák jegyzéke

1. ábra Az eljárási lépések megoszlása a legnagyobb adminisztratív terhet jelentő öt területen	4
2. ábra A gazdálkodók által adminisztratív feladatokra fordított átlagos összköltség országonként	9

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat A KAP kedvezményezettei számára jelentkező terhek fő okai	5
2. táblázat Egyszerűsítési intézkedések és a kezelt terhek okai	11

1. Célkitűzések és hatókör

A tanulmány átfogó célja, hogy **támogassa a DG AGRI-t a 2023–2027-es időszak KAP kedvezményezettjeit érintő adminisztratív terhek megértésében és értékelésében, valamint következtetések levonásában a szakpolitika egyszerűsítése érdekében.**

A tanulmány célkitűzései – **amely az EU mind a 27 tagállamára és a hozzájuk tartozó 28 KAP Stratégiai Tervre kiterjed** – konkrétan a következők:

1. A kedvezményezettek és a szaktanácsadói szolgáltatások nézőpontjainak rögzítése és elemzése **az adminisztratív terhek fő forrásairól**, valamint a 2023–2027-es időszak KAP végrehajtásához kapcsolódó követelményeknek való megfeleléssel járó nehézségekről.
2. A kedvezményezetteket terhelő **adminisztratív kötelezettségek felmérése, valamint azoknak a terheknek az azonosítása, amelyek az uniós szintű KAP jogszabályokból, a tagállami végrehajtási döntésekből és az esetleges túlzott nemzeti szabályozásból (ún. „gold-plating”) erednek.**
3. **Következtetések levonása a legfontosabb egyszerűsítési intézkedésekről** a KAP-támogatások kedvezményezettjeinek nézőpontjából.

2. Szakpolitikai keretrendszer

A „KAP korszerűsítése és egyszerűsítése” témájában 2017-ben lefolytatott nyilvános konzultáció a túlzott bürokráciát a KAP sikerének egyik akadályaként azonosította. A kérdőívre adott válaszokban a gazdálkodók és más válaszadók többsége egyetértett a javasolt megoldásokkal, amelyek célja egy egyszerűbb és rugalmasabb szakpolitika kialakítása volt – az olyan intézkedésektől kezdve, mint „*az átfedések csökkentése a vidékfejlesztés és más KAP-intézkedések között*”, a „*nagyobb választási lehetőséget biztosítsanak a gazdálkodóknak a környezetvédelmi intézkedések terén*” át, egészen „*a technológia jobb kihasználása az ellenőrzések számának csökkentése érdekében*”-ig¹.

A KAP által megkövetelt dokumentáció és papírmunka mennyisége, az ellenőrzések gyakorisága és azok átláthatatlansága, valamint a betartandó szabályok összetettsége és időnkénti következtetlensége általánosan megterhelőnek ítéltetett, és úgy értelmezték, hogy „*akadályt jelentenek az innovációk és a beruházások előtt a mezőgazdasági ágazatban*”².

Az (EU) 2021/2115 rendelet a tagállamok által kidolgozandó KAP Stratégiai Tervekre vonatkozóan, az adminisztratív terhek csökkentését a KAP egyszerűsített és hatékonyabb irányításának egyik kulcselemként határozza meg.

A 2023–2027-es KAP „*új teljesítési modellje*” célul tűzte ki az uniós szintű adminisztratív terhek csökkentését a kedvezményezettek számára (míg a korábbi KAP-rendeletek csupán stratégiai iránymutatásokat adtak és alapkövetelményeket határoztak meg), ezért **a megfelelés biztosításáért nagyobb felelősség hárul a tagállamokra. Elvárás velük szemben, hogy a KAP végrehajtását egyszerűsítsék – például a technológia és más szabályozási eszközök hatékonyabb alkalmazásával.**

A „KAP 2020 utáni ex ante értékelések szintézise” (Európai KAP Értékelési Helpdesk, 2023)³ szerint mind a 28 KAP Stratégiai Terv (KAP ST) „*valamilyen formában támogatja*” az egyszerűsítést. **A tagállamok többsége az adminisztratív terhek csökkentését megcélozta** az ex ante értékelés által vizsgált mind az öt területen (szakpolitika és beavatkozások kialakítása, digitális pályázati rendszerek, Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer – IIER, nem IIER-alapú beavatkozások, egyéb egyszerűsítési megoldások).

A KAP egyszerűsítése egy folyamatban lévő eljárás. 2024 májusában az Európai Parlament és a Tanács elfogadta az (EU) 2024/1468⁴ rendeletet, amely módosítja a 2021/2115 és 2021/2116 rendeleteket. Az egyszerűsítési intézkedések és a gazdálkodókra nehezedő adminisztratív terhek csökkentése kapcsán a módosítások nagyobb rugalmasságot tesznek lehetővé (például a földterületek Jó Mezőgazdasági és Környezeti Állapotára – JMKÁ 6 és 7 – vonatkozóan), valamint bizonyos mentességeket vagy célzott KAP-követelmények alkalmazásának eltörlését írják elő. Például a JMKÁ 8 által előírt 4%-os tájelemek és/vagy ugaroltatás követelménye megszűnik, és helyette az ökörendszer (eco-scheme)⁵ lép életbe. Emellett a szántóföldeken új tájelemek kialakítására vonatkozóan a 10 hektár alatti gazdaságok mentesülnek a feltételeességi ellenőrzések és szankciók alól.

Végezetül, **a 2024. szeptember 4-i végrehajtási rendelet**⁶ nagyobb rugalmasságot biztosít a tagállamok számára az IIER keretében GPS-koordinátákkal ellátott fényképek használatában.

1 Európai Bizottság: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság, Konzultáció a közös agrárpolitika (KAP) korszerűsítéséről és egyszerűsítéséről, Brüsszel, 2017.

2 Uo.

3 Európai Bizottság: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság – A.3-as egység, A KAP 2020 utáni ex ante értékeléseinek szintézise, 2023, https://eu-cap-network.ec.europa.eu/publications/synthesis-ex-ante-evaluations-cap-post-2020_en.

4 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1468 rendelete (2024. május 14.) a (EU) 2021/2115 és (EU) 2021/2116 rendeletek módosításáról a Jó Mezőgazdasági és Környezeti Állapot Előírásai, a klíma-, környezet- és állatjóléti rendszerek, a KAP Stratégiai Tervek módosítása és felülvizsgálata, valamint az ellenőrzések és szankciók alóli mentességek tekintetében, Az Európai Unió Hivatalos Lapja L 2024/1468, 2024. május 24.

5 Ökörendszer (eco-scheme), amely nem termelő területek – például ugar – fenntartását támogatja.

6 A Bizottság (EU) 2024/2202 végrehajtási rendelete az (EU) 2022/1173 végrehajtási rendelet módosításáról, amely az (EU) 2021/2116 rendelet alkalmazására vonatkozó szabályokat állapítja meg.

3. Módszertani megközelítés

3.1. Kulcsfogalmak

Adminisztratív teher.

A tanulmány a „*Jobb szabályozás*” eszköztárban (Better Regulation Toolbox) szereplő adminisztratív teher definíciójára hivatkozik ⁷. **Az adminisztratív teher olyan információk összegyűjtésének és feldolgozásának költségét jelenti, „amelyet kizárólag jogszabályi kötelezettség miatt végeznek el”**⁸.

Egyszerűsítés.

Az EU KAP Hálózat „*A siker tényezőinek alkalmazása az értékelésben*” című útmutatója ⁹ szerint az egyszerűsítés azt jelenti, hogy **csak a KAP céljainak eléréséhez feltétlenül szükséges költségek maradnak meg, valamint olyan intézkedések bevezetését jelenti, amelyek csökkentik az adminisztratív terheket az igazgatás és a kedvezményezettek számára.**

Túlzott nemzeti szabályozás („*gold-plating*”).

A „*Jobb szabályozás*”¹⁰ iránymutatásaival összhangban a tanulmányban alkalmazott munkadefiníció szerint **a gold-plating olyan tagállami előírásokat jelent, amelyek túlmutatnak a jogszabályban előírtakon, és nem feltétlenül szükségesek a KAP céljainak eléréséhez.**

3.2. Adatgyűjtési módszerek és eszközök

A tanulmány többféle adatgyűjtési eszközre épül.

- > **Az Európai Bizottság célzott konzultációja az egyszerűsítésről** (CK) 2024. március 7. és április 8. között volt nyitva, és mintegy 27 000 gazdálkodótól gyűjtött információt. A CK-adatok elemzése magában foglalja az Európai Bizottság által készített összefoglalásokat, valamint a nyílt végű kérdésekre adott válaszokat, amelyeket mesterséges intelligencia segítségével dolgoztak fel.
- > **Mélyinterjú 298 gazdálkodóval**, akiket a CK résztvevői közül választottak ki. A 23 kérdésből álló kérdőív három részből állt: adminisztratív teher, a követelményeknek való megfelelés, valamint egyszerűsítési javaslatok.
- > **Dokumentumelemzés**, amely szakpolitikai és programdokumentumok vizsgálatát, valamint az adminisztratív teherrel és a túlzott nemzeti szabályozással kapcsolatos szakirodalom áttekintését foglalta magába.
- > **Feltáró interjú** uniós szintű gazdálkodói és kedvezményezetti szervezetekkel, valamint hálózatokkal – **összesen nyolc interjú készült.**
- > **Kérdőíves felmérések** kiválasztott KAP-kedvezményezetti csoportok (pl. Helyi Akciócsoportok – HACs-ok, EIP Operatív Csoportok, zöldség-gyümölcs termelői szervezetek, bortermelők) és uniós szintű szaktanácsadói szolgáltatások körében. **A felmérésekben 715 kedvezményezett és 215 szaktanácsadó vett részt.**
- > **Mélyinterjúk mind a 27 tagállamban** az Irányító Hatóságokkal, Kifizető Ügynökségekkel és más kulcsszereplőkkel a KAP Stratégiai Tervek kapcsán. **Összesen 144 interjú készült, 161 érintett bevonásával.**

⁷ Európai Bizottság, Better Regulation Toolbox, 2023, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.

⁸ Uo., 523. oldal

⁹ Európai Bizottság: Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság – A.3-as egység, A siker tényezőinek alkalmazása az értékelésben, 2023, [Use of factors of success in evaluation | EU CAP Network \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/europa.eu).

¹⁰ Európai Bizottság, Better Regulation Guidelines, SWD (2021) 305 final, 2021.11.03.

4. Főbb eredmények

Válaszok a kutatási kérdésekre

Az elemzés **három kutatási kérdés** mentén került kidolgozásra, amelyek célja a tanulmány célkitűzéseinek teljesítése.

Az első kutatási kérdés keretében az elemzés a KAP-hoz kapcsolódó kedvezményezettek terheinek fő okaira és a javasolt egyszerűsítési intézkedésekre összpontosít. A második kutatási kérdés célja a 2023–2027 közötti időszakra vonatkozóan a KAP kedvezményezettek adminisztratív terheinek számszerűsítése. A harmadik kutatási kérdés azt vizsgálja, hogy a terhek forrásai az uniós jogszabályok, illetve a tagállami végrehajtási döntések szintjén találhatók-e. Ezt követően a tagállami szintű egyszerűsítési javaslatokra és bevált gyakorlatokra összpontosít.

Mely KAP-követelmények és kapcsolódó jogszabályok jelentik a legnagyobb terhet a kedvezményezettek számára, és miért? Mit javasolnak a kedvezményezettek a leghatékonyabb egyszerűsítési intézkedésként?

Az elemzés célja az volt, hogy feltárja a gazdálkodók és más KAP-kedvezményezettek számára jelentkező fő terheket¹¹. A célzott konzultáció eredményeire támaszkodva és azokat más információforrásokkal összevetve ez a kutatás a következőket vizsgálta:

- Feltárta azokat az adminisztratív feladatokat, amelyeket a kedvezményezettek a KAP-támogatás igényléséhez és megszerzéséhez végeznek. Az előkészítés, a kérelem benyújtása, a nyilvántartás és jelentéstétel, valamint az ellenőrzések azok az eljárási lépések, amelyeket általában követnek a KAP-támogatás elnyerése érdekében.
- A feltételelességre, környezetvédelmi követelményekre és a KAP Stratégiai Terv beavatkozásaira összpontosított annak érdekében, hogy azonosítsa a legnagyobb kihívást jelentő elemeket.

Az eljárási lépések szerinti elemzés lehetővé tette több, minden információforrásban visszatérő kihívás következetes azonosítását:

- **Az előkészítési szakaszban** a nem egyértelmű szabályok, a gyakran változó előírások és a többszintű jogszabályi környezet akadályt jelentettek a gazdálkodók és más kedvezményezettek számára az uniós szabályozás és a támogatási rendszerek megértésében. A kedvezményezettek nehezen tudták értelmezni a 2023–2027-es programozási időszak újdonságait, részben a hatóságok hiányos vagy késedelmes tájékoztatása miatt. A Helyi Akciócsoportok további nehézségekkel szembesültek a Helyi Fejlesztési Stratégiák (HFS) előkészítése során.
- **A támogatási kérelem benyújtása** jelentette a legnagyobb terhet minden kedvezményezett típus számára, különösen a túlzott mértékű igazolási kötelezettségek, a nehezen teljesíthető követelmények, valamint a digitális eszközökkel kapcsolatos problémák

miatt. További terhet jelentett a nyomon követés is, amely gyakran az ún. terület monitoring rendszerhez és a GPS-koordinátákkal ellátott fényképek beküldésének kötelezettségéhez kapcsolódott. A célzott konzultációval¹² összhangban a gazdálkodók és az EIP Operatív Csoportok a beruházási kérelmeket is különösen megterhelőnek tartották, elsősorban a benyújtandó igazoló dokumentumok mennyisége – például a költségek alátámasztása – miatt. A Termelői Szervezetek (TÉSZ-ek) szintén nehézséget jelentő követelményként említették a környezetvédelmi és kutatási célokra előírt minimális pénzügyi küszöbértékeket¹³.

- **A nyilvántartás és jelentéstétel** jelentős információs terhekkel jár, ideértve ugyanazon adatok ismételt benyújtását és a digitalizációval kapcsolatos problémákat. Ahogy azt a célzott konzultáció is bemutatta, a gazdálkodók a KAP-támogatásokkal és a KAP-on kívüli – főként nemzeti – jogszabályokkal kapcsolatban is végeznek nyilvántartást és jelentéstételt. Kiemelt problémát jelent ugyanazon információk ismételt jelentése ugyanannak vagy különböző hatóságoknak. Az interjúalanyok 25%-a önkéntesen is végez nyilvántartást a gazdaságirányítás céljából, még kötelezettség hiányában is (a *megszokott módon*).

A nyilvántartási és jelentéstételi kötelezettségeket a bortermelők és szőlősgazdák különösen megterhelőnek tartották.

- **Az ellenőrzések** ismételten különböző célokhoz kapcsolódtak, beleértve a KAP-támogatásokat, a KAP-on kívüli és a nemzeti jogszabályokat is. Problémát jelentett az ugyanazon információk ismételt benyújtása, valamint az ellenőrzésekre való felkészülés és azok lebonyolítása során felmerülő időigényes tevékenységek. További nehézséget okoztak az ellenőrzések alapjául szolgáló szabályok átláthatatlansága, a szabályok alkalmazásának rugalmatlansága, valamint a kommunikáció az ellenőrökkel.

A termelői szervezetek többsége ezt az eljárási lépést is „különösen megterhelőnek” értékelte az ágazati beavatkozásokkal összefüggésben.

- **A feltételelességi és környezetvédelmi követelményeknek való megfeleléssel kapcsolatban**¹⁴ a kihívások alapvetően abból fakadnak, hogy időbeli és területi szempontból nincs összhang a KAP-követelmények és a gazdálkodási tevékenységek között. Míg a gazdálkodók általában rövid távú nyereségorientált keretek között működnek, a feltételelesség hosszú távú és uniós szintű környezeti javulást céloz meg. Ez az eltérés bizalmatlanságot szül, és a megfelelést inkább teherként, semmint előnyként érzékelik. A célzott konzultáció¹⁵ eredményeit megerősítve az interjúalanyok a JMKÁ-kat nevezték meg a KAP legnagyobb kihívást jelentő követelményeiként, különösen a JMKÁ 8-at, amely a minimális területhányadra vonatkozik, valamint a JMKÁ 6, 7 és 4 előírásokat, amelyek a talajerő gazdálkodásra és a nem termelő területekre vonatkoznak.

11 Helyi Akciócsoportok, EIP Operatív Csoportok, a zöldség-gyümölcs ágazat termelői szervezetei, bortermelők és szőlősgazdák.

12 A „beruházási kérelmek benyújtása” a válaszadó gazdálkodók 81%-a szerint rendkívül összetett folyamatnak számít.

13 Az (EU) 2021/2115 rendelet.

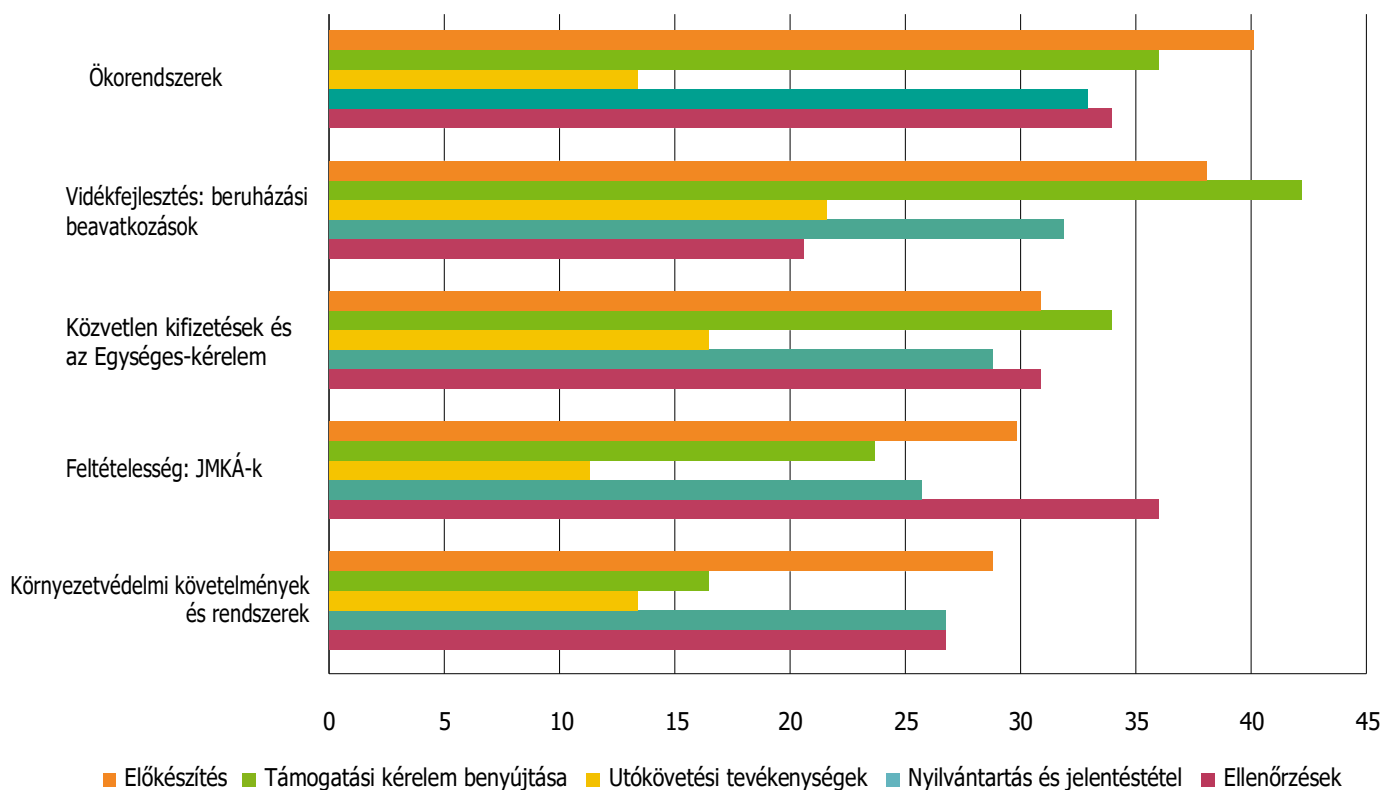
14 A tanulmány által vizsgált egyéb környezetvédelmi követelmények az (EU) 2021/2115 rendelet XIII. mellékletében szereplő előírásokat foglalják magukba.

15 A „nagyon összetett” minősítést a válaszadók 73%-a adta. Az Európai Bizottság a célzott konzultáció eredményei alapján dolgozta ki ezt az értékelést.

A tagállami szereplőkkel, Irányító Hatóságokkal és Kifizető Ügynökségekkel folytatott interjúk alapján a JKMÁ-k a KAP egyik legnagyobb adminisztratív terhet jelentik – különösen az ellenőrzések miatt (hiszen ezeknek legalább a kedvezményezettek 1%-ára ki kell terjedniük) –, a beruházásokkal együtt. A beruházások az igénylési szakaszban, míg az ökörendszerek (eco-schemes) az előkészítési szakaszban számítanak különösen megterhelőnek. A „fő teherforrások” között a válaszadók megemlítették a közvetlen kifizetéseket is, azonban elsősorban az éves Egységes-kérelmek benyújtásának folyamatára utalva, nem pedig a támogatási rendszerek összetettségére. Több interjúalany kiemelte továbbá a környezetvédelmi követelmények (azaz a feltételeesség és a KAP-on kívüli környezetvédelmi szabályok) és az önkéntes rendszerek közötti bonyolult összefüggéseket is, mint jelentős kihívást¹⁶.

1. ábra: Az eljárási lépések megoszlása a legnagyobb adminisztratív terhet jelentő öt területen

Forrás: EU KAP Hálózat, az Európai KAP Értékelési Helpdesk támogatásával a KAP keretében (2025), az irányító és kifizető hatóságokkal készített interjúk adatainak feldolgozása (N=144)

Az alábbi táblázat összefoglalja az első kutatási kérdéshez (RQ1) kapcsolódó megállapításokat, beleértve a KAP-kedvezményezettek számára jelentkező főbb terheket az egyes eljárási lépésekhez viszonyítva, a legfontosabb követelményeket és KAP-beavatkozásokat („teherforrásokat”), az ezekhez kapcsolódó kihívásokat, valamint a kedvezményezettek által említett jogszabályi hivatkozásokat.

¹⁶ Ez a teherforrás több általános választ foglal össze, amelyek a „feltételeességre” hivatkoznak anélkül, hogy konkrét JKMÁ-előírást, a „zöld architektúrát” vagy más környezetvédelmi szabályokat nevesítenének.

1. táblázat: A KAP kedvezményezettei számára jelentkező terhek fő okai

Teher oka és kapcsolódó eljárási lépés		Eljárási lépés	Érintett KAP-területek	Fő jogszabályi források (az interjúk és kérdőívek alanyai szerint)
Átláthatóság és kommunikáció	Nem egyértelmű szabályok és eljárások	Előkészítés	Átfogó	EU: nehézségek a KAP-szabályozások értelmezésében (pl. hosszadalmas szövegek, technikai részletek, szakszókincs) EU/Tagállamok: a jogszabályok (KAP-rendeletek, KAP ST-k, végrehajtási rendeletek) késedelmes elfogadása, ami nem hagy időt az újdonságok (pl. „zöld architektúra”) megismerésére Tagállamok: hiányos vagy késedelmes tájékoztatás és támogatás; nem egyértelmű pályázati felhívások és végrehajtási dokumentumok
	Nem egyértelmű szabályok és kommunikáció az ellenőrökkel	Ellenőrzések	Átfogó	Tagállamok (KAP és nem KAP): nem egyértelmű szabályozás adja az ellenőrzések alapját, nem világos utókövetés (pl. szankciók), nehéz kommunikáció az ellenőrökkel
	Nem egyértelmű szabályok a feltételeesség és egyéb követelmények kapcsán	Követelmények teljesítése	JMKÁ-k Egyéb környezetvédelmi és egészségügyi szabályok	EU/Tagállamok: átfedések a nemzeti jogszabályokkal; nem egyértelmű fogalmak (pl. pufferzónák, nem termelő területek) Tagállamok: további követelmények; nem egyértelmű végrehajtás; az egyszerűsítési intézkedések nem teljes körű alkalmazása
A szabályozási keretek összetettsége és következetessége	Gyakran változó szabályozás	Előkészítés Kérelem benyújtása	Átfogó	EU: módosítások a KAP-rendeletekben EU/Tagállamok: módosítások a KAP ST-kben Tagállamok: változások a pályázati felhívásokban, akár a felhívások nyitva állása alatt is
	Többszintű jogszabályi környezet	Előkészítés Nyilvántartás/jelentés Ellenőrzések	Átfogó	EU/Tagállamok: többféle, esetenként átfedő vagy ellentmondó szabályrendszer

Terhek okai és kapcsolódó eljárási lépések		Eljárási lépés	Érintett KAP-területek	Fő jogszabályi források (az interjúk és kérdőívek alanyai szerint)
Túlzott információs kötelezettségek	Dokumentumok és igazolások gyűjtése	Kérelem benyújtása	Beruházások Ágazati beavatkozások EIP Operatív Csoportok	Tagállamok: beruházási és területalapú/állatalapú beavatkozásokhoz szükséges információk, igazolások és alátámasztó dokumentumok
	Időigényes utókövetési tevékenységek	Kérelem benyújtása	Területalapú beavatkozások	EU: parcellafigyelő rendszerre és GPS-koordinátával ellátott fényképekre vonatkozó szabályok Tagállamok: az IIER és a nemzeti informatikai rendszerek végrehajtása
	Túlzott vagy időigényes nyilvántartás és jelentéstétel	Nyilvántartás/jelentés	Ökorendszerek (eco-scheme) Területi/állatalapú beavatkozások Beruházások Borágazat EIP Operatív Csoportok	EU/Tagállamok (KAP és nem KAP): többszörös nyilvántartási és jelentési kötelezettségek Tagállamok: KAP ST-beavatkozásokhoz kapcsolódó nyilvántartási/jelentési kötelezettségek, merev határidőkkel
	Adminisztratív és szervezési szempontok	Követelmények teljesítése	HMKÁ-k	EU/Tagállamok: a feltételeességhez kapcsolódó adminisztratív feladatok (pl. nyilvántartás és jelentéstétel)
Ismétlődő feladatok	Ugyanazon információ ismételt vagy folyamatos benyújtása	Kérelem benyújtása Nyilvántartás/jelentés	Borágazat	Tagállamok: a KAP-kérelmezési eljárások ismétlődő adatbekérést írnak elő Tagállamok (KAP és nem KAP): több hatóság is ugyanazokat az adatokat kéri (eljárások harmonizációjának és informatikai rendszerek összekapcsolhatóságának hiánya)
	Ellenőrzések gyakorisága és ismétlődése	Ellenőrzések		Tagállamok (KAP és nem KAP): több hatóság is ugyanazokat az adatokat kéri (eljárások harmonizációjának és informatikai rendszerek összekapcsolhatóságának hiánya)

Terhek okai és kapcsolódó eljárási lépés		Eljárási lépés	Érintett KAP-területek	Fő jogszabályi források (az interjúk és kérdőívek alanyai szerint)
Megfelelési problémák	Követelményeknek és jogosultsági feltételeknek való megfelelés	Kérelem benyújtása Ellenőrzések Követelmények teljesítése	Ökorendszerek (eco-scheme) Területi/állatalapú beavatkozások Beruházások Ágazati beavatkozások	EU: KAP-rendeletek – pénzügyi küszöbértékek (környezetvédelem, kutatás) a TÉSZ-eknél, öntözési beruházásokra vonatkozó szabályok Tagállamok: nemzeti KAP ST-beavatkozásokhoz kapcsolódó követelmények (pl. túlzott szabályozás, korlátozások, merev határidők)
	Gazdaságirányítási műveletek	Ellenőrzések Követelmények teljesítése	JMKÁ-k Egyéb környezetvédelmi és egészségügyi szabályok	EU: a JMKÁ-k és más követelmények ambiciózus célkitűzései Tagállamok: további követelmények, a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodás hiánya, az egyszerűsítési intézkedések nem teljes körű végrehajtása
	Kontextuális tényezők	Előkészítés Kérelem benyújtása Ellenőrzések Követelmények teljesítése	JMKÁ-k Egyéb környezetvédelmi és egészségügyi szabályok	
	Gazdasági hatás	Előkészítés Követelmények teljesítése	JMKÁ-k Egyéb környezetvédelmi és egészségügyi szabályok	
Digitalizációs problémák	Digitális eszközökkel vagy online platformokkal kapcsolatos problémák	Kérelem benyújtása	IIER-beavatkozások	EU: nehézségek és időigényes tevékenységek az MePAR-al (Mg-i Parcella Azonosító Rendszer) és a térinformatikai alapú kérelmezéssel kapcsolatban Tagállamok: informatikai platformokkal és eszközökkel kapcsolatos problémák
	A digitális eszközök korlátozott vagy nem hatékony használata	Nyilvántartás/jelentés	Átfogó	Tagállamok (KAP és nem KAP): kézzel vezetett nyilvántartás, nem működő vagy nem kompatibilis jelentési rendszerek

Terhek oka és kapcsolódó eljárási lépés		Eljárási lépés	Érintett KAP-területek	Fő jogszabályi források (az interjúk és kérdőívek alanyai szerint)
Együttműködés akadályai	Korlátozott adatelérhetőség a LEADER térségekről	Előkészítés	HACS	Tagállamok (KAP és nem KAP): részletes, helyi szintű adatok hiánya
	Együttműködés akadályai	Előkészítés Kérelem benyújtása	EIP HACS	Tagállamok: gyakorlati és pénzügyi akadályok az együttműködésben (pl. a gazdálkodók nem kapnak díjazást az OCS-projektekben végzett munkájukért, az egyszerűsített költségopciók – SCO-k – használata még mindig korlátozott az EIP OCS és LEADER keretében)
	Erőforráshiány a HACS-oknál	Helyi Fejlesztési Stratégiák (HFS) kezelése	HACS	EU (KAP és nem KAP) / Tagállamok: a LEADER-megközelítés ambíciói és a rendelkezésre álló személyi és pénzügyi kapacitások közötti ellentmondás
	Diszkriminációmentes és átlátható kiválasztási eljárás és kritériumok kidolgozása	Kérelem benyújtása HFS kezelése	HACS	
	Műveletek kiválasztása	Kérelem benyújtása HFS kezelése	HACS	
Szigorú szabályérvényesítés	A szabályok szigorú, rugalmatlan vagy aránytalan alkalmazása	Ellenőrzések	Átfogó	Tagállamok: a szabályok és szankciórendszerek végrehajtása túlzottan merevnek érződik

EU KAP Hálózat, az Európai KAP Értékelési Helpdesk támogatásával a KAP keretében (2025), az első kutatási kérdés (RQ1) megállapításai (összesítés)

Tapasztalataikra támaszkodva a gazdák és más KAP-kedvezményezettek több javaslatot is tettek a szakpolitika egyszerűsítésére. Úgy tűnik, hogy néhány megoldás már meg is valósult, mivel **a megkérdézett gazdák 15%-a nem azonosított semmilyen terhes feladatot**, mások pedig az terület- és állatalapú támogatások igénylését alacsony vagy elfogadható bonyolultságúnak ítélték meg (amit a KAP ST-érintettekkel készített interjúk is megerősítenek). Emellett azokat a követelményeket tartották kevésbé bonyolultnak, amelyeket megértenek, ismernek, és amelyek közel állnak a mindennapi gazdálkodási gyakorlathoz.

A javasolt megoldások részben a jogszabályok általános kialakítására vonatkoznak, **világosabb, egyszerűbb, stabilabb szabályokat és az éghajlati vagy helyi viszonyokhoz való alkalmazkodás rugalmasságát** sürgetve. Más javaslatok a támogatási kérelmek egyszerűsítésére irányulnak (például a dokumentáció csökkentése), valamint a nyilvántartásra és jelentéstételre (például az eljárások és adatbázisok egyszerűsítése), illetve az ellenőrzésekre (például a támogatásra való fókuszálás).

Végül a kedvezményezettek úgy vélik, hogy az egyszerűsítést tovább kellene folytatni **a kommunikáció és a képzés javításával, valamint a digitális eszközök hatékonyabb használatával**.

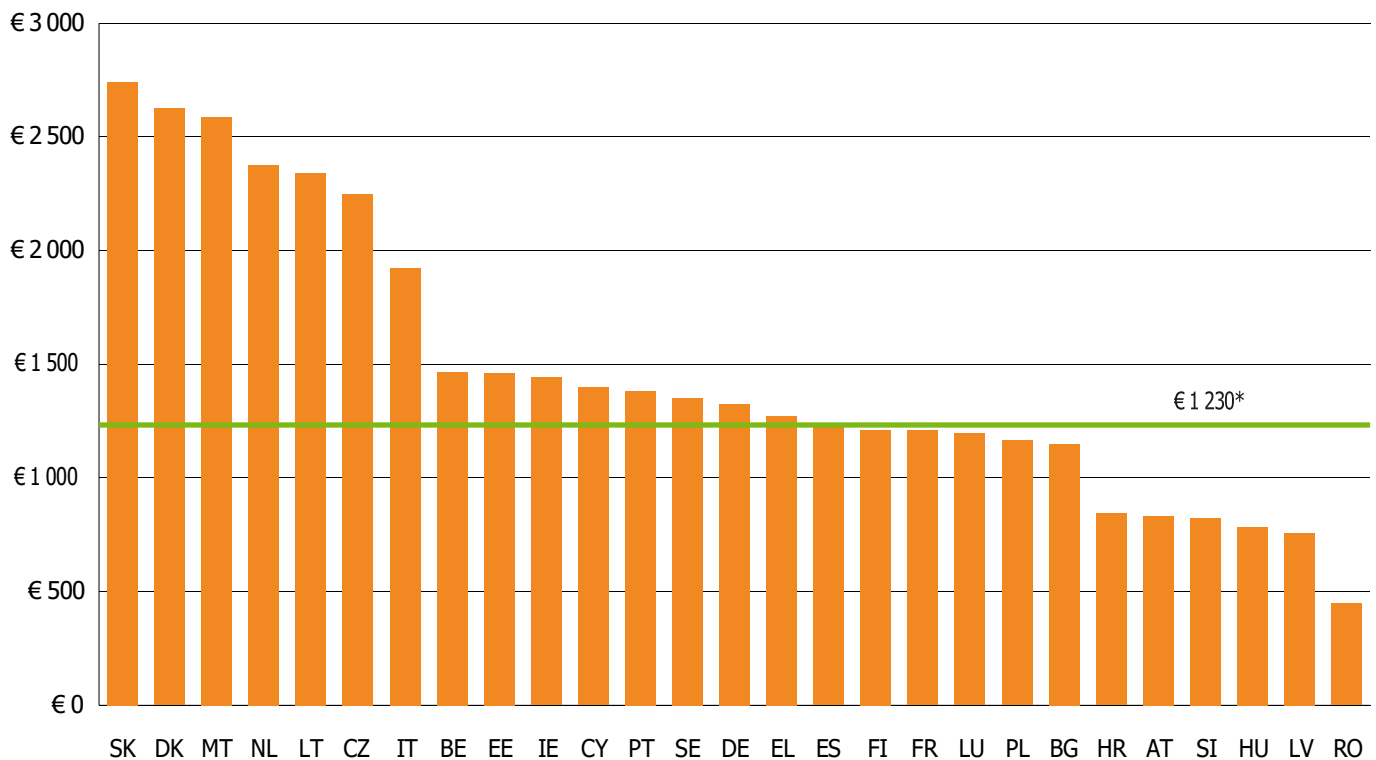

Mekkora adminisztratív terhet jelent a 2023–2027-es KAP a gazdálkodók és más KAP-kedvezményezettek számára?

A gazdálkodókkal folytatott célzott konzultációk (CK) és a kedvezményezetti csoportokra vonatkozó tematikus felmérések jelentős különbségeket tárnak fel a KAP adminisztratív terhei tekintetében az egyes csoportok között. **A gazdálkodók esetében az éves adminisztratív költségek becsült átlaga 1 230 euró, amelyből 630 euró** a belső költségekhez (pl. az adminisztratív feladatokra fordított munkanapok), míg **600 euró** a külső tanácsadói szolgáltatásokhoz kapcsolódik. Ez az átlagos becslés az egész EU-ra vonatkozik, az éves költségek becsült értékei pedig országonként eltérnek: például Romániában évi 450 euróra, míg Szlovákiában 2 740 euróra tehetők. A minta egyharmada esetében a becsült teljes adminisztratív terhelés kevesebb mint 1 000 euró évente. A célzott konzultációban részt vevő gazdák arról számoltak be, hogy

évente átlagosan hét munkanapot töltenek adminisztratív feladatokkal, bár ez a gazdaság méretétől és típusától függően változik: a kisebb gazdaságok (<5 hektár) jellemzően **egy-négy napot**, míg a nagyobbak (>500 hektár) gyakran **hat napot vagy annál is többet** fordítanak erre. A szántóföldi növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkozó gazdaságok általában nagyobb adminisztratív terhelésről számolnak be, mint a kertészeti gazdaságok. Az uniós gazdaságméret-eloszlás alapján történő súlyozás, valamint szigorúbb vagy enyhébb feltételek alkalmazása mellett a KAP-hoz kapcsolódó adminisztratív feladatokra fordított idő becslése évente 5,6 és 8,7 munkanap közé tehető a gazdálkodók esetében.

2. ábra: A gazdálkodók adminisztratív terheinek átlagos éves költsége országonkénti bontásban

Megjegyzés: Az EU becslése a gazdálkodók adminisztratív feladatokra fordított átlagos teljes költségére, figyelembe véve, hogy y évente hét munkanapot töltenek KAP-hoz kapcsolódó adminisztratív tevékenységekkel.

Forrás: EU KAP Hálózat, az Európai KAP Értékelési Helpdesk (2025), a célzott konzultáció (CK) adatai alapján készült feldolgozás (N=16 783 válasz)

A medián értékeket tekintve a KAP adminisztratív terhet vizsgáló korábbi tanulmány évente 236 eurós (15 órás) költséget jelzett gazdánként, míg a jelenlegi tanulmány a medián éves költséget 433 euróra (28 órára) becsüli. Fontos megjegyezni, hogy az eltérés a becslések között a módszertani feltételezések, a mintavételi stratégiák és az általános elemzési megközelítés különbségeinek tudható be a két tanulmány között.

A szőlőtermelők és borászok évente körülbelül 16 napot fordítanak a KAP-hoz kapcsolódó feladatokra, ami jelentősen magasabb az általános gazdálkodói átlaghoz képest. Ez az eltérés a minta összetételében és a módszertanban rejlik, mivel a szőlőtermelőket

érintő felmérés a termelőket is magában foglalta, míg a célzott konzultáció (CK) kizárólag a gazdálkodókra, köztük a szőlőgazdákra fókuszált. A gyümölcs- és zöldségsektor termelői szervezetei jelentették a legnagyobb adminisztratív terheket a jelen tanulmány által vizsgált kedvezményezettek között, ami tükrözi közvetítői szerepüket, hiszen több tagjuk nevében kezelik a kérelmeket, valamint a szektorra kiterjedő széles körű beavatkozásokat.

A **szektorszintű beavatkozásokból** eredő terhek vizsgálatok a termelői szervezetek (TÉSZ-ek) és a szőlőtermelők időbeosztásában különbségek mutatkoznak. A **TÉSZ-ek a munkájuk több mint 10%-át szentelik a szektorszintű beavatkozásoknak, és sokan ezek komplexitását lényegesen nagyobbak tartják, mint a KAP más intézkedéseit.** A felmérésben részt vevő szőlőtermelők viszont a KAP-hoz kapcsolódó teljes idejük jóval nagyobb részét fordítják szektorszintű feladatokra. A szőlőtermelők jelentős részben – akik több mint 10%-ot szánnak ezekre a tevékenységekre – a szektorszintű beavatkozásokat sokkal összetettebbnek érzékelik. Ezzel szemben azok, akik kevesebb mint 5%-ot töltenek szektorszintű feladatokkal, gyakran lényegesen kevésbé tartják ezeket bonyolultnak. Ez rávilágít arra, hogy a dedikált felmérés eredményei szerint az **ágazatspecifikus kötelezettségek növelik az adminisztratív terheket a szőlőtermelők számára, különösen akkor, ha a feladatok több időt igényelnek.**

A **helyi akciócsoportok (HACS-ok)** számoltak be a legnagyobb időbeli eltérésekről, **ami sokféle felépítésüknek és szerepüknek köszönhető.** A LEADER beavatkozásokra és a helyi fejlesztési stratégiákra (HFS) való fókuszuk jelentős időráfordítást igényel, különösen a pályázati szakaszban, amely számukra a legfontosabb. Az **EIP operatív csoportok (OCS-k) esetében is jelentős eltérések mutatkoznak az adminisztratív terhekben, melyek szintén a változatos szerkezeti felépítésüknek és projekt céljainak tudhatók be.** Úgy tűnik, hogy hasonló kihívásokkal néznek szembe mind a támogatási kérelmek benyújtása, mind az utókövetés fázisaiban:

Valamennyi kategóriában a **pályázati szakasz következetesen a legnagyobb időráfordítást igényli, különösen a termelői szervezetek (TÉSZ-ek) és a helyi akciócsoportok (HACS-ok) esetében.** Az előkészítő szakasz – amely magában foglalja az információgyűjtést, a megfelelőség biztosítását és a pályázatok benyújtását – uralja a munkaterhelést. Bár az utókövetési szakasz kevesebb időt vesz igénybe, továbbra is jelentős terhet ró minden kedvezményezettre az állandó jelentési és megfelelési kötelezettségek miatt.

A **szaktanácsadási szolgáltatások** igénybevétele nagymértékben eltér a kedvezményezettek között. Maguk a tanácsadási szolgáltatók, valamint az EIP operatív csoportok támaszkodnak legkevésbé külső támogatásra, köszönhetően saját házon belüli szaktudásuknak. Ezzel szemben a gazdálkodók, szőlőtermesztők és termelői szervezetek nagyobb arányban vesznek igénybe külső segítséget: a gazdák 78%-a és a termelői szervezetek többsége igényel külső támogatást. Ugyanakkor a tanácsadási szolgáltatások költségei észrevehetően magasabbak a termelői szervezetek és a szőlőtermesztők esetében, ami az adminisztratív feladatok összetettségére és az ágazati beavatkozásokhoz szükséges testre szabott támogatásra utal. Azok, akik nem veszik igénybe a tanácsadási szolgáltatásokat, leggyakrabban az önállóságukkal indokolják ezt – különösen az EIP operatív csoportok és a szaktanácsadási szolgáltatók –, míg a kisebb gazdaságok és az alacsonyabb erőforrás-igényű helyi akciócsoportok esetében főként a pénzügyi korlátok a meghatározók.

Végül pedig továbbra is elterjedt hatékonysági probléma, hogy **ugyanazt az információt többször is jelteni kell,** és ez minden kategóriában megjelenik. A válaszadók több mint 70%-a – különösen a gazdálkodók és a termelői szervezetek – jelezték ezt a problémát.

Mekkora az uniós szintű KAP-jogszabályokból fakadó adminisztratív terhelés a tagállamok végrehajtási döntéseiből és az esetleges túlszabályozásból (gold-plating) eredő terhelés képest?

Összességében a tagállamok döntéseiből fakadó terhelés aránya jelentős. Az irányító hatóságok/kifizető ügynökségek és a szaktanácsadó szolgáltatók válaszai azt mutatják, hogy a terhelés forrásának **legalább 60%-a azokhoz a döntésekhez kapcsolódik, amelyekért a tagállamok kizárólagosan vagy főként vagy legalább egyenlő mértékben felelősek uniós szinten.** Ez az egyes területekre is érvényes, beleértve a legnagyobb terhet jelentő területeket is, mint például a *„Közvetlen kifizetések és az Egységes Kérelmek”,* a *„Vidékfejlesztés: beruházási beavatkozások”,* az *„Ökorendszerek”* és a *„Környezeti követelmények és programok”.*

A KAP-ra és más jogszabályokra visszavezethető, uniós szintről eredő terhelés megoszlása – az irányító hatóságok/kifizető ügynökségek és a szaktanácsadási szolgáltatók értékelése alapján – **a KAP-jogszabályok dominanciájára utal. Ugyanakkor több olyan terület is létezik, ahol a „KAP és nem KAP” szabályozás együttes súlya, valamint a „főként nem KAP” válaszok aránya is jelentős, különösen a „Vidékfejlesztés: beruházási beavatkozások”, az „Ökorendszerek” és a „Környezeti követelmények és programok” esetében.** Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a terhelés megfelelő jogszabályhoz való hozzárendelését a válaszadók végezték, és az interjúk túlnyomórészt a KAP-hoz kapcsolódó kérdésekre koncentráltak. Néhány esetben a jelentés arra is felhívta a figyelmet, hogy a KAP-jogszabályoknak tulajdonított terhelés aránya esetleg túlbecsült.

A különböző forrásokból származó bizonyítékok arra utalnak, hogy a tagállamok által bevezetett feltételek és követelmények jelentős része túlzó vagy szükségtelen a KAP célkitűzéseinek eléréséhez, és így jelentős mértékű túlszabályozást (gold-plating) eredményezhet. **Ugyanakkor több okból is valószínű, hogy a tényleges túlszabályozás, valamint a tehercsökkentés lehetősége a KAP-stratégiatervek (KAP ST) szintjén a jelenlegi időszak végrehajtása során korlátozottabb.** Ennek egyik korlátozó tényezője, hogy – bár néhány egyszerűsítési javaslat szélesebb körű megközelítést tükröz – a legtöbb egyéb javaslat konkrét tagállami tapasztalatokon alapul, így alkalmazhatóságukat az egyes KAP ST-k egyedi kontextusában szükséges megvizsgálni.

Az alkalmazott egyszerűsítési megközelítésekkel kapcsolatban a **tagállamok által előnyben részesített vagy bevezetett intézkedések pozitív hatásaira vonatkozó leggyakoribb válaszok a digitális eszközökön és automatizáláson alapuló megoldásokat, az egyszerűsített költségopciókat, valamint a kisgazdaságok támogatását érintik.** Az irányító hatóságoktól/kifizető ügynökségektől és tanácsadó szolgáltatóktól származó információk szerint az adminisztratív terhelés csökkentését szolgáló intézkedések között **kiemelt jelentősége van a képzésnek és kapacitásépítésnek, a jobb koordinációnak és kommunikációnak, valamint a tanácsadó szolgáltatások megerősítésének.**

Az Európai Bizottság 2024 februárjában indított egyszerűsítési és egyéb kapcsolódó intézkedéseinek csomagját az irányító hatóságok/kifizető ügynökségek és a tanulmány többi résztvevője vegyes optimizmussal és szkepticizmussal fogadta. **Bár az elfogadott intézkedések konkrét terhekre adnak választ, és egyes területeken jelentős könnyítést kínálnak, továbbra is fennállnak a kihívások az időzítés, a kommunikáció és a hatás egyenlőtlen eloszlása terén.** A legfőbb pozitív hatásokat a JMKÁ-khoz és a kisgazdaságokhoz kapcsolódóan tapasztalták.

Az egyszerűsítési kihívások kezelése: tanulságok a legutóbbi és jelenlegi tapasztalatokból

Ez a tanulmány több, a KAP-hoz vagy más jogszabályokhoz kapcsolódó adminisztratív teher területét azonosította, célja a bonyolultság okainak feltárása és értékelése. A 2023–27-es időszakra szóló KAP számos újdonságot hozott, amelyekhez alkalmazkodni időbe telt, ilyen például a zöld mezőgazdaság iránti fokozott ambíció, új támogatási rendszerek, valamint a teljesítményközpontú végrehajtási modell (amely nagyobb szabadságot ad a tagállamoknak a szakpolitika kialakításában, ugyanakkor több felelősséget is ró rájuk a megfelelés biztosítása érdekében).

Az Európai Bizottság és a tagállami hatóságok egyaránt tisztában vannak a problémákkal, és ezek kezelésére egyszerűsítési és egyéb intézkedéseket fogyanatosítanak, miközben további változtatásokat is vizsgálnak vagy azok már előkészítés alatt is állnak.

Ezek figyelembevételével látható, hogy ezek legalább potenciálisan, vagy bizonyos mértékben kezelik a legnagyobb kihívást jelentő aspektusokat.

Az alábbi táblázat összekapcsolja néhány, a tagállamok által tervezett vagy megvalósított egyszerűsítési intézkedést (RQ3) a tanulmány által azonosított terhelés-okokkal, valamint a kedvezményezettek által tett javaslatokkal.

2. táblázat: Egyszerűsítési lépések és a terhek okának megszüntetése

Intézkedések	Az adminisztratív terhek okai							
	Egyértelműség és kommunikáció	A szabályozási Keretrendszerek bonyolultsága és egységessége	Túlzott adatszolgáltatási kötelezettségek	Ismétlődő feladatok	Megfelelőségi problémák	Digitalizációs kérdések	Együttműködések gátoló tényezői	A szabályok szigorú végrehajtása
Letisztult adatbázisok és IT-rendszer-integráció (az igazolások automatizálásával)			X	X				
Korszerű digitalizációs megoldások: ➤ Központosított elektronikai rendszerek ➤ GPS-koordinátákkal ellátott fényképek ➤ Előre kitöltött pályázati űrlapok (az előző évi adatok újrafelhasználásával, ha nincs változás) ➤ Egyablakos megoldások a pályázathoz, nyomon követéshez és kommunikációhoz ➤ Felhasználó barát app-ok és portálok	X	X	X	X		X	X	
Egyszerűsített költségelszámolás és költségvetési tervek			X				X	X
E-mailben kézbesített döntések	X							
Az összes beavatkozás számának csökkentése		X						

Intézkedések	Az adminisztratív terhek okai							
	Egyértelműség és kommunikáció	A szabályozási Keretrendszerek bonyolultsága és egységessége	Túlzott adatszolgáltatási kötelezettségek	Ismétlődő feladatok	Megfelelőségi problémák	Digitalizációs kérdések	Együttműködések gátló tényezői	A szabályok szigorú végrehajtása
Esernyő projektek (kis projektek feladat- és felelősségcsökkentése)			X		X		X	
A KAP előírások és a nemzeti szabályozás harmonizálása		X			X			
Precíziós mezőgazdaság alkalmazása az adatok automatikus gyűjtésére a jelentési feladatok során			X					
Strukturált párbeszédplatformok a hatóságok és a kedvezményezettek között	X						X	
Továbbfejlesztett elektronikus ügyintézés			X					
Összehangolt pályázati időszakok és támogatási feltételek	X	X						
A gazdaság méretéhez igazított, többszintű vagy arányos megfelelési rendszerek			X		X		X	X
A szükséges mértékű tájékoztatás elvének kiterjesztése			X					
A kis projektek esetében az alátámasztó dokumentumok csökkentése			X					X

Intézkedések	Az adminisztratív terhek okai							
	Egyértelműség és kommunikáció	A szabályozási Keretrendszerek bonyolultsága és egységessége	Túlzott adatszolgáltatási kötelezettségek	Ismétlődő feladatok	Megfelelőségi problémák	Digitalizációs kérdések	Együtműködések gátló tényezői	A szabályok szigorú végrehajtása
Az eljárások egyszerűsítése (pl. építési engedélyek esetén) a helyi hatóságokkal folytatott fokozott párbeszéd révén		X	X					
JMKÁ-k: Továbbfejlesztett adatbázis a JMKÁ 2 és JKMÁ 4-hez					X			
Útmutatás nyújtása a végrehajtáshoz (videók és animációk bevonásával). Valamennyi JMKÁ esetében	X				X			
Szigorúbb előírásokat tartalmazó nemzeti szabályok módosítása		X			X			
Társnövénytermesztés (intercropping) alkalmazása a vetésforgó és növénydiverzifikáció részeként (JMKÁ 7)					X			
Kisgazdaságokra szabott követelmények (határidők meghosszabbítása, jelentési kötelezettségek enyhítése a zsúfolt időszakokban, közös ellenőrzések szervezése)			X	X	X			

Intézkedések	Az adminisztratív terhek okai							
	Egyértelműség és kommunikáció	A szabályozási Keretrendszerek bonyolultsága és egységessége	Túlzott adatszolgáltatási kötelezettségek	Ismétlődő feladatok	Megfelelőségi problémák	Digitalizációs kérdések	Együttműködések gátló tényezői	A szabályok szigorú végrehajtása
Időben megkezdett információs kampányok, érthető, közérthető magyarázat a támogatási rendszerekről, előírásokról és szankciókról	X							
Az új szabályozások gyakorlati alkalmazásának vizsgálata		X			X			
Mentességek előirányzása a következő helyzetekre: > Bérelt földterületek > Ökológiai gazdaságok > Időjárási szélsőségek > Növényvédelmi válságok (például szabályozott származvány-égetés)					X			X
Önellenőrzés alapú megfelelőségi igazolás bevezetése			X		X			

Intézkedések	Az adminisztratív terhek okai							
	Egyértelműség és kommunikáció	A szabályozási keretrendszerek bonyolultsága és egységessége	Túlzott adatszolgáltatási kötelezettségek	Ismétlődő feladatok	Megfelelőségi problémák	Digitalizációs kérdések	Együtműködések gátló tényezői	A szabályok szigorú végrehajtása
Átláthatóság növelése: > Automatizált értesítések a határidőkről és frissítésekről > Előzetes tájékoztatás az ellenőrzésekről > Valós idejű információk a pályázat és a kifizetések állapotáról > Korai előrejelzőrendszerek	X							
Rugalmasság biztosítása apróbb hibák esetén								X

Forrás: EU KAP Hálózat az Európai KAP Értékelési Helpdesk (2025), több adatforrás alapján

Ez a tanulmány azt mutatja be, hogy a terhek minden oka kezelhető lenne egy vagy több egyszerűsítő intézkedéssel, és lehetőséget ad arra, hogy levonjuk a végső következtetéseket.

1. Bár az adminisztratív terhek előfordulása széles körben jellemző, a KAP támogatási kérelmeihez kapcsolódó feladatok különösen megterhelők (RQ1) minden kategóriában. A kérelem benyújtásának szakasza következetesen a legtöbb időt veszi igénybe (RQ2). Számos intézkedés irányul az ehhez a szakaszhoz kapcsolódó adminisztratív teher csökkentésére, különös tekintettel az információszerzési kötelezettségek mérséklésére minden kedvezményezett típus esetében.
2. Ehhez kapcsolódóan más intézkedések a kérelem benyújtását megelőző előkészítő lépéseket célozzák, azzal a szándékkal, hogy megkönnyítsék az információk összegyűjtését és a szabályok helyes értelmezését.
3. A javasolt egyszerűsítő intézkedések adminisztratív terhekre gyakorolt hatásának értékelése nem tartozik e tanulmány keretébe. Ugyanakkor a komplexitás észlelése (RQ1), valamint az előkészítési és kérelmezési tevékenységekhez kapcsolódó költségek (RQ2) közötti szoros összefüggés arra utal, hogy mind minőségi, mind mennyiségi szempontból van lehetőség a terhek csökkentésére.
4. A legtöbb, nem IIER-alapú vidékfejlesztési beavatkozásra (pl. egyszerűsített költségopciók – SCO-k) általános megoldások alkalmazhatók, annak ellenére, hogy ezek mindegyike sajátos jellemzőkkel bír. Hasonlóképpen, a digitalizáció fokozása ígéretes lehetőséget kínál az IIER-alapú eljárások további egyszerűsítésére és szabványosítására, javítva a felhasználóbarát jelleget, az interoperabilitást és a gazdálkodók számára nyújtott szolgáltatásokat (pl. értesítések, információk, nyomon követés).
5. Az előírásoknak való megfelelés több kihívást jelent, mivel a szabványosított egyszerűsítési intézkedések ellentétbe kerülhetnek azzal az általános igénnyel, hogy nagyobb rugalmasságot és a konkrét helyzetekhez való alkalmazkodást biztosítsanak. A JMKÁ-kra (Jó Mezőgazdasági és Környezeti Állapot) javasolt egyszerűsítések – a céljaikat veszélyeztető, radikális változtatásoktól eltekintve – jellemzően nemzeti szintű kérdésekre összpontosítanak (pl. egyértelműbb definíciók, szigorúbb követelmények eltávolítása, az átfedések kezelése a nemzeti jogszabályokkal), és ezek gyakran nem alkalmasak más tagállamok általi átvételre. Ez még inkább igaz a nemzeti szinten kialakított ökörendszerekre és agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kötelezettségvállalások (AECC).

A fent ismertetett egyszerűsítő intézkedések többsége a tagállamok hatáskörébe tartozik. Ez nem meglepő, hiszen a irányító hatóságokat, kifizető ügynökségeket, valamint a tagállami szereplőket arra kérték, hogy gondolják át, a KAP Stratégiai Terv végrehajtása milyen mértékű adminisztratív terhet jelent, és hogyan lehetne azt csökkenteni. Ugyanakkor az egyszerűsítés uniós szinten is közös kihívás, **amelyet továbbra is módszeres és fenntartható megközelítéssel szükséges kezelni**, amely az alábbiakat foglalja magában:

- **Horizontális megoldások**, amelyeket az Európai Bizottság irányít, és amelyek célja a digitalizáció horizontális folyamataiban rejlő lehetőségek szabályozása és ösztönzése (figyelembe véve a digitalizációval kapcsolatos kihívásokat, pl. a gazdálkodók digitális készségeit), valamint a tudásmegosztás előmozdítása (pl. képzés, kommunikáció, szaktanácsadás, az érintettek támogatása). Az „ellenőrzéstől való félelem” – amely a túlszabályozás egyik oka (RQ3) – szintén horizontális szinten kezelendő.
- **Testreszabott megoldások**, amelyeket a tagállamok vezetnek, és amelyek célja a túlzott mértékű nemzeti szabályozás (gold-plating) mögötti okok feltárása és kezelése, a tagállamok közötti tapasztalatcsere és jó gyakorlatok megosztásának elősegítése, valamint a hasonló célokat szolgáló szakértői értékelések és összehangolt egyszerűsítési intézkedések támogatása.

EU KAP Hálózat

Európai KAP Értékelési Helpdesk támogatásával

Avenue des Arts 46,
1000 Brussels, Belgium

+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

Funded by
the European Union